

Междинна резолюция CM/ResDH(2019)367

Изпълнение на решенията на Европейския съд по правата на човека

Дела С.З. и Колеви срещу България

(Приета от Комитета на министрите на 5 декември 2019 г. на 1362-о заседание на представителите на министрите)

Жалба	Дело	Решение от	Окончателно на
29263/12	С.З.	03/03/2015	03/06/2015
1108/02	Колеви	05/11/2009	05/02/2010

Комитетът на министрите, съгласно член 46, параграф 2 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, който предвижда, че Комитетът следи за изпълнението на окончателните решения на Европейския съд по правата на човека (наричани по-нататък „Конвенцията“ и „Съдът“),

Като взе предвид окончателните решения, изпратени от Съда на Комитета по тези дела, които касаят системен проблем с неефективността на наказателните разследвания в България и също така липсата на гаранции за независимост на наказателните разследвания по отношение на главния прокурор;

Припомняйки, че през март 2019 г. Комитетът прикани властите до 1 октомври 2019 г. да предоставят информация относно предложения за конкретни мерки в три области, от съществено значение за защитата на върховенството на правото, а именно гаранции относно образуването на досъдебни производства, независимостта на разследванията, касаещи главния прокурор, и временното отстраняване от длъжност на съдии, обвинени в извършване на престъпление;

Отбелязвайки със съжаление, що се отнася до засилването на гаранциите за образуване на досъдебно производство, че предложенията за общи мерки, представени от властите, са недостатъчно конкретни на този етап;

Отбелязвайки също така с дълбока загриженост, че проектозаконът от 14 юни 2019 г. относно разследвания по отношение на главния прокурор и на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд не само не успява да отстрани съществуващите недостатъци, свързани с независимостта и ефективността на разследването по отношение на главния прокурор, но би могъл да затрудни започването на подобно разследване;

Припомняйки, че изпълнението на решението по делото Колеви не изисква промени в правилата за разследване на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд и отбелязвайки със загриженост, че проектозаконът от 14 юни 2019 г. съдържа разпоредби за автоматично временно отстраняване от длъжност на тези двама най-високопоставени съдии, което би могло да застраши тяхната независимост;

Подчертавайки значимостта Конституцията да бъде тълкувана по начин, който да позволява намиране на решения спрямо рискове за върховенството на правото, включително тези, които са изтъкнати по делото Колеви, и отбелязвайки, че предвижданите мерки за гарантиране на йерархичната и институционална независимост на всички органи, които наблюдават или провеждат разследването, трябва да осигуряват също така силна практическа независимост, включително посредством правила, които правят невъзможно главният прокурор да оказва влияние върху назначаването или кариерното развитие на лицата, отговорни за разследването срещу него/ нея;

Отбелязвайки с интерес, че Народното събрание е приело на първо четене законодателни изменения, които изглежда въвеждат адекватни гаранции спрямо временното отстраняване от длъжност на съдиите изобщо;

Подчертавайки, че липсата на напредък в горепосочените три съществени области, с изключение на споменатата реформа спрямо временното отстраняване от длъжност на съдии изобщо, може да направи разследванията на престъпления неефективни;

Отбелязвайки задължението на всяка държава, съгласно член 46, параграф 1 от Конвенцията, да изпълнява окончателните решения на Европейския съд по всяко дело, по което тя е страна, пълно, ефективно и своевременно;

ИЗТЪКНА важността да бъдат положени всички възможни усилия за постигане на резултати в текущото разследване по делото Колеви;

ПРИЗОВА властите да въведат съдебен контрол върху прокурорските откази за образуване на досъдебно производство, ведно с мерки за избягване на прекомерно натоварване на съдиите и прокурорите, и да му предоставят своевременно подробната си оценка относно обхвата и условията, при които такъв съдебен контрол следва да се осъществява;

ПРИЗОВА властите да въведат силни гаранции за институционална, йерархична и практическа независимост на всички органи, които наблюдават или провеждат

разследване, касаещо главния прокурор, във всички ситуации (с изключения за действия по разследването в условия на спешност) и на всички етапи на производството, включително на етапа на предварителната проверка;

ПРИЗОВА властите да изготвят без забавяне нови законодателни предложения, гарантиращи независимостта и ефективността на провеждането на разследване, отнасящо се до главния прокурор, или, в случай че се установят непреодолими конституционни пречки за това, да предложат необходимите изменения в Конституцията;

ПРИЗОВА властите да преразгледат предложенията за временно отстраняване от длъжност на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд, предвидени в проектозакона от 14 юни 2019 г.;

ПРИКАНИ ги да приемат изменения, отменящи възможността за автоматично временно отстраняване на съдии от длъжност по искане на главния прокурор;

РЕШИ да възобнови разглеждането на тази група дела на заседанието си през юни 2020 г.